

1. Podstawy edukacji polonistycznej

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Podstawy edukacji polonistycznej	
Kierunek			Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – studia jednolite magisterskie	
Rodzaj przedmiotu lub modułu			B. Moduł kształcenia nauczycielskiego – przedmioty	
Profil kształcenia (studiów)		praktyczny		
Semestr		5		
Osoba koordynująca przedmiot		Prof. dr hab. Maria Burtowy		
Osoby prowadzące zajęcia		Dr Małgorzata Franaszek, 180 godz. ćwiczeń – studia stacjonarne. Mgr Anna Nowicka, 270 godz. ćwiczeń; studia niestacjonarne.		
Język prowadzenia zajęć		Język polski		
Wymiar godzinowy zajęć i pracy studenta				
			Stacjonarne	Niestacjonarne
1. Wykłady (wspólny udział nauczycieli akademickich i studentów)			—	—
2. Inne formy (wspólny udział nauczycieli akademickich i studentów)			90	90
Razem 1+2			90	90
3. Praktyki (realizowane samodzielnie przez studentów)			—	—
4. Praca własna studenta (w tym prace domowe i projektowe, przygotowanie się do zaliczenia/egzaminu)			60	60
Razem 3+4			60	60
SUMA 1+2+3+4			150	150
Łącznie punktów ECTS wg planu studiów			6	6
Wymagania wstępne i dodatkowe				
Brak				
Opis efektów uczenia się dla przedmiotu				
	OPIS PRZEDMIOTOWEGO EFEKTU UCZENIA SIĘ			SYMBOL EKK (odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się)
	ma wiedzę:			
1.	ma wiedzę w zakresie treści nauczania (kształcenia) objętych podstawą programową wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy I-III) i rozszerzoną wiedzę merytoryczną w zakresie edukacji polonistycznej			PED.JM_W04
2.	ma wiedzę dotyczącą znaczenia i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci			PED.JM_W19
	ma następujące umiejętności:			
1.	dostrzega swoje mocne i słabe strony, samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie (jako pracownika, nauczyciela, opiekuna, wychowawcy), a także potrafi ukierunkowywać i wspierać rozwój innych osób (dzieci/uczniów, współpracowników)			PED.JM_U05
	posiada następujące kompetencje społeczne i interpersonalne:			

1.	ma świadomość znaczenia wiedzy naukowej i eksperckiej oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy dla właściwego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych (w tym zawodowych) oraz odczuwa potrzebę krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	PED.JM_K01
2.	projektuje i wdraża działania mające na celu edukację aksjologiczną i wychowanie ku wartościom - wprowadzanie dzieci/uczniów w świat wartości	PED.JM_K10
3.	poprawnie posługuje się językiem ojczystym, wykazując troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej i uczniów	PED.JM_K11

Cele kształcenia

- Przygotowanie do realizacji zadań nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w zakresie edukacji polonistycznej.
- Znajomość i funkcjonalne posługiwanie się relewantnymi pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku.
- Orientacja w klasycznej i współczesnej literaturze dla dzieci oraz w kulturze dla dziecięcego odbiorcy. Umiejętność analizy i interpretacji zróżnicowanych formalnie dzieł literackich oraz kulturowych.
- Umiejętność wyróżniania wśród różnych zjawisk językowych kategorii prymarnych i sekundarnych odpowiednich dla dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym.

Treści kształcenia

Wykłady:

Inne formy zajęć – ćwiczenia warsztatowe i projektowe:

1. Charakterystyka i funkcje edukacji polonistycznej, cele i treści kształcenia językowego, literackiego i kulturalnego w nauczaniu początkowym.
2. Projektowanie zajęć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem integracyjnej roli języka polskiego. Konstruowanie planów pracy, konspektów, scenariuszy, dobór; metod, form i środków dydaktycznych.
3. Lingwistyczne i psychologiczne podstawy początkowej nauki czytania i pisania. Metody nauki czytania i pisania, specyficzne trudności. Kształcenie i doskonalenie umiejętności czytania i pisania.
4. Praca z tekstem literackim. Ćwiczenia w czytaniu i opracowaniu lektur. Rozwijanie zainteresowań i kompetencji czytelniczych uczniów.
5. Metody, strategie i formy pracy uczniów - charakterystyka.
6. Edukacja kulturalna dziecka w młodszym wieku szkolnym. Sztuka jako czynnik wspomagający rozwój osobowości ucznia. Teatr w edukacji estetycznej dziecka.
7. Istota, cele i treści kształcenia językowego w zintegrowanym systemie edukacji wczesnoszkolnej. Kompetencja językowa a kompetencja komunikacyjna. Słownik i składnia dziecka w młodszym wieku szkolnym, sposoby i środki bogacenia czynnego słownika.
8. Zakres nauki o języku. Metody i techniki kształcenia sprawności językowej. Struktura i organizacja ćwiczeń w mówieniu i pisaniu. Nauka ortografii i interpunkcji. Typy ćwiczeń słownikowo-frazeologicznych, syntaktycznych, redakcyjnych z zakresu kultury języka i poprawności językowej w klasach młodszych.
9. Kontrola i ocena osiągnięć dziecka, sprawdziany kompetencji, kryteria oceny wypowiedzi i wypracowań uczniowskich.
10. Geneza i rozwój języka. Akty mowy i funkcje języka
11. Rozwijanie podstawowych form wypowiedzi ustnych i pisemnych ucznia
12. Rozwijanie twórczej aktywności uczniów – metody aktywizujące
13. Stymulacja kreatywności językowej
14. Metody nauki czytania i pisania w ujęciu porównawczym
15. Technika artykulacji samogłosek i spółgłosek
16. Kody językowe. Stosunek gwary do języka ogólnego w świadomości dzieci
17. Dyskurs dziecięcy
18. Uzus i norma językowa. Typy błędów językowych

19. Charakterystyka procesu czytania i pisania

Zalecana literatura

Podstawowa:

- Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, Warszawa 2002.
- Nagórko A., Zarys gramatyki polskiej, Warszawa 2006.
- Czelakowska D., Metodyka edukacji polonistycznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 2012.
- Czelakowska D., Stymulacja kreatywności językowej dziecka w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 2005
- Jadacka H., Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia, Warszawa 2007.
- Krasuska-Betiuk M., Miejsce nauki o języku w kształceniu językowym uczniów w młodszym wieku szkolnym, [w:] Wiedza o języku i kompetencje językowe uczniów, red. nauk. Bernadeta Niesporek-Szamburska, Katowice 2012, s. 45-56.
- Markowski A., Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne, Warszawa 2007.
- Mnich M., Sprawność językowa dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 2002.
- Pardej K., Wariantywność fonetyczna u dzieci wiejskich z gminy Rzeczyca, województwo łódzkie, Kraków 2011.
- Pardej K., Proces przyswajania systemu językowego, „Wychowanie w Przedszkolu” 2009, nr 1, s. 18-20.
- Pardej K., Wpływ dyskursu na konstruowanie opowiadań przez dzieci w wieku od dwóch do dziesięciu lat, „Poradnik Językowy” 2009, z. 8, s. 83-90.
- Tanajewska A., Kiełpińska I., Kołodziejka D., Rozwijanie podstawowych form wypowiedzi ustnych i pisemnych ucznia szkoły podstawowej, Gdańsk 2014.

Uzupelniająca:

- Żuchowska W., , Oswajanie ze sztuką słowa: początki edukacji literackiej, Warszawa 1992.
- Czelakowska D., Twórczość a kształcenie języka dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 1996.
- Dubisz S. (red.), Nauka o języku dla polonistów, Warszawa 2002.
- Gołębiak D., Teusz G., Edukacja poprzez język. O całościowym uczeniu się, Warszawa 1999.
- Jedut A., Pleskot A., Nauczanie ortografii w klasach I-III, Warszawa 1991.
- Jurek A., Metody nauki czytania i pisania z perspektywy trudności uczniów, Gdańsk 2012.
- Jurek A., Rozwój dziecka a metody nauczania czytania i pisania, Gdańsk 2012.
- Kamińska K., Nauka czytania dzieci w wieku przedszkolnym, Warszawa 1999.
- Klus-Stańska D., Nowicka M., Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej, Warszawa 2005.
- Konopnicka I., Edukacja czytelnicza dzieci w młodszym wieku szkolnym, Opole 2013.
- Kucała M., Twoja mowa cię zdradza. Regionalizmy i dialektyzmy języka polskiego, Kraków 1994.
- Nagajowa M., ABC metodyki języka polskiego dla początkujących nauczycieli, Warszawa 1995.
- Sawa B., Jeżeli dziecko źle czyta i pisze, Warszawa 1994.
- Toczyńska B., Głośno i wyraźnie. 9 lekcji dobrego mówienia, Gdańsk 2007.
- Uryga Z., Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego, Warszawa 1996.
- Way B., Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży, Warszawa 1990.
- Węglińska M., Jak się przygotować do zajęć zintegrowanych? Warszawa 2002.
- Wierzbicka A., Kultura języka polskiego praktyczne ćwiczenia, Łódź 2001.
- Zakrzewska B., Trudności w czytaniu i pisaniu. Modele ćwiczeń, Warszawa 2005.
- Zawodniak J., Rozwijanie sprawności pisania w dydaktyce językowej na etapie wczesnoszkolnym, Zielona Góra 2009.
- Żytko M., Pisanie – żywy język dziecka, Warszawa 2006.

Metody i formy prowadzenia zajęć

Tak (X) / nie

Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Wykład informacyjny	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	
Prezentacja multimedialna	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Praca indywidualna ze studentem (w tym tutoring)	
Hospitacje zajęć realizowanych przez nauczycieli lub innych studentów	
Samodzielne prowadzenie zajęć z dziećmi (uczniami, wychowankami)	
Inne (jakie?) -	
Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się	Tak (X) / nie
Egzamin pisemny	
Egzamin ustny	
Zaliczenie pisemne na zakończenie zajęć	X
Zaliczenie ustne na zakończenie zajęć	
Kolokwium pisemne śródsesemtralne	X
Kolokwium ustne śródsesemtralne	
Test	X
Projekt	
Esej	X
Raport	
Prezentacja multimedialna	
Udział w debacie	
Konspekty zajęć	

Inne (jakie?) -	
Uwagi prowadzącego	
Skala ocen i sposób ustalania ocen	
Skala ocen: niedostateczny (2) dostateczny (3) dostateczny plus (3,5) dobry (4) dobry plus (4,5) bardzo dobry (5)	Ocena ustalana jest na podstawie następującej skali: Poniżej 55.00 % - ocena 2 55.00 % i więcej - ocena 3 60.00 % i więcej - ocena 3,5 70.00 % i więcej - ocena 4 80.00 % i więcej - ocena 4,5 90.00 % i więcej - ocena 5